

Bo delitev dobička z zaposlenimi postala obveznost ali ne?

SILVA ČEH

Ze v petek, konec tega tedna, naj bi se koalicija pogovarjala ali morda celo izjasnila, kaj meni o novem vetru, ki ga glede finančne udeležbe zaposlenih odpira skupina Socialnih demokratov (SD).

Ali so bili v delitev dobička vključeni vsi zaposleni na Pošti Slovenije? »Udeležena sta bila 7002 zaposlena, torej tisti, ki so bili v družbi zaposleni v letu 2008, iz tega pa so bili izključeni vsi trije člani posloводства.«

Ti so na čelu s prvopodpisanim Bojanom Kontičem, vodjo poslanske skupine SD v državnem zboru, poslali v koalicijsko razpravo svoj že nekaj let stari zakonski predlog, ki vsebuje dvojce: finančna participacija zaposlenih na dobičku naj postane obvezna, z zakonom pa se naj tudi uredi lastništvo zaposlenih. Na drugi strani pa očitno že nekaj časa spremembe obstoječega zakona o finančni udeležbi zaposlenih pri dobičku podjetja pripravlja tudi minister za gospodarstvo Matej Lahovnik s posebno delovno skupino, sestavljeno prav za ta namen. Tudi minister Lahovnik tako rekoč v istem

času kakor Bojan Kontič (torej še v tem tednu) napoveduje, da bi se lahko o nastajajočih spremembah veljavnega zakona izrekel strateški svet vlade.

Le 21 podjetij je registriralo sheme

Zdaj veljavni zakon se je obveznosti izognil, a kljub temu še ni zaživel v omembe vrednih razsežnostih. Kaj je torej tisto, kar v obstoječem zakonu ni v redu, in kaj bi lahko bilo bolje urejeno? Veljavni zakon o finančni participaciji zaposlenih podjetjem omogoča, da razdelijo v poslovnem letu do 20 odstotkov svojega dobička ali 10 odstotkov letnega bruto zneska izplačanih plač ali največ 5000 evrov na posameznika. Ponudil je dve temeljni shemi: denarno in delniško, in sicer eno- in triletno. Samo denarna je lahko enoletna, kar pomeni, da bi zaposleni dobili izplačan dobiček po enoletnem odlogu, kar bi omogočilo le 70-odstotno davčno oprostitev, medtem ko bi triletna shema ponudila 100-odstotno davčno oprostitev. Čeprav so velika in razpoznavna slovenska podjetja lani, potem ko je bil marca zakon tudi uveljavljen, kar navdušeno napovedovala, kako se bodo te delitve dobička za delavce lotila, se to ni uresničilo. Tako imamo zdaj na ministrstvu za gospodarstvo v posebnem registru podjetij, ki so se za tovrstne sheme odločila, le 21 podjetij. In v njem sploh ni večine velikih družb, ki so v

začetnem navdušenju ali pa vsaj izrazih dolžne naklonjenosti napovedovala, da se bodo za delitev dobička zaposlenim odločila. Razlogov, zakaj takšna ohladitev, je več: večina pa zdaj razlaga, da je ponudba iz zakona, kratko rečeno, davčno nesposobna. Ali kakor pravi minister za gospodarstvo Matej Lahovnik: neatraktivna.

Nekateri nagrajujejo že zdaj

A so tudi izjeme. Družba, ki je po lani sprejetem zakonu o finančni participaciji vendarle napredovala in shemo delitve dobička zaposlenim pripeljala razmeroma daleč, je BTC. BTC je bil poleg Iskre Avtoelektrike prvi vpisan v omenjeni register na ministrstvu za gospodarstvo. Kaj jim je to prineslo? Rajko Čvorovič iz BTC je povedal, da so doslej že podpisali tudi pogodbo.

»Pogodba je bila sklenjena za poslovno leto 2009, kar pomeni, da bomo lahko dobiček za zaposlene izplačevali leta 2011,« je dejal. Čeprav bo dobiček iz leta 2009 izplačljiv leta 2010, je pri tej shemi, ki je v BTC enoletna, treba prišteti še leto dni odloga, kar pomeni, da bodo zaposleni ta dobiček dobili šele leta 2011. BTC je že prejšnja leta izplačeval zaposlenim določen dobiček v obliki plač na podlagi uspešnega poslovanja. Čvorovič meni, da je morda izplačevanje po obstoječem zakonu za delodajalca minimalno dražje, za delojemalca pa po njegovi oceni morda celo nekoliko ugodnejše. V BTC bo posamezni zaposleni predvidoma dobil iz njihove participativne sheme pri dobičku okrog 100 do 120 odstotkov svoje plače. Rajko Čvorovič: »To je cilj, ki ga >>

Stran / Page: 4

Doseg / Reach: 50000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1764 cm2

2 / 6

DRUŽBE, KI URESNIČUJEJO UDELEŽBO DELAVCEV PRI DOBIČKU					
register pogodb					
podjetje	sedež	datum vpisa v register	shema	datum skl. pogodbe	prva delitev dobička*
BTC d.d.	Ljubljana	10.12.2008	denarna	02.09.2008	2009
Iskra Avtoelektrika d.d.	Šempeter	10.12.2008	delniška	24.07.2008	2009
Kladivar Žiri d.d.	Žiri	19.12.2008	denarna	18.11.2008	2009
Business Solutions d.o.o.	Solkan	19.12.2008	denarna	28.11.2008	2008
Elektroservisi d.d.	Trzin	19.12.2008	denarna	28.11.2008	2008
Izi mobil d.d.	Ljubljana	19.12.2008	denarna	04.12.2008	2009
ITEM d.o.o.	Ljubljana	23.12.2008	denarna	19.12.2008	2008
Delavska hranilnica d.d.	Ljubljana	22.12.2008	denarna	20.11.2008	2009
Omega d.o.o.	Ljubljana	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Interzav d.o.o.	Koper	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Interagent d.o.o.	Koper	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Intereuropa IT d.o.o.	Koper	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Intereuropa Transport d.o.o.	Koper	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Intereuropa d.d.	Koper	08.01.2009	denarna	17.12.2008	2008
Domplan d.d.	Kranj	12.01.2009	denarna	23.12.2008	2009
Casino Kobarid d.d.	Kobarid	12.01.2009	denarna	22.12.2008	2009
HIT hoteli, igralnice, turizem d.d.	Nova Gorica	12.01.2009	denarna	19.12.2008	2009
DR. GORKIČ d.o.o.	Logatec	29.01.2009	denarna	22.12.2008	2008
Špica International d.o.o.	Ljubljana	23.06.2009	denarna	22.4.2009	2009
Vodno-gospodarski biro Maribor d.o.o.	Maribor	19.08.2009	denarna	08.06.2009	2009
ASTEČ d.o.o.	Ljubljana	14.10.2009	denarna	18.06.2009	2009

* iz katerega poslovnega leta

DELO Vir: Ministrstvo za gospodarstvo

NASPROTJA OSTAJO – Pri razmerjih med lastniki kapitala in delavci še zdaleč ne gre samo za vprašanje delitve dobička, še posebno v času gospodarske krize, ki se v nekaterih sektorjih še vedno pogloblja. Sindikat kovinske in elektroindustrije SKEI je prejšnji petek z opozorilno stavko zahteval dvig najnižje izplačane plače na 600 evrov neto in izplačilo dodatka v višini 150 evrov bruto. Protesta se je udeležilo 30.000 zaposlenih v 120 podjetjih, tudi v Litostroju v Ljubljani (na fotografiji). D. Vi.

nekako lovimo v odvisnosti od tega, kakšen bo letos dobiček.«

Kranjski Merkur pa sheme sploh ni registriral, a dobiček, kadar ga ima, tako pravi predsednik uprave Bine Kordež, med zaposlene preprosto deli. »Ko ima podjetje dobre rezultate, jih vsak pameten menedžer razdeli tudi med zaposlene. V Merkurju se je doslej tako delalo in se bo tudi v prihodnje, in to ni odvisno od tega, ali imamo zakon o udeležbi pri dobičku zaposlenih ali ga nimamo,« meni Kordež. V Merkurju so lani med zaposlene dodatno razdelili 15 odstotkov dobička, ampak v obliki rednih plač; kar seveda pomeni z vsemi spremljajočimi davki.

Naslednji primer dobre prakse na področju delitve dobička zaposlenim je državna Pošta Slovenije. Kakor lahko razumemo, tudi tu ni šlo povsem zlepa, saj so sindikati celo grozili gospodarskemu ministru, da bodo stavkali, če se lastnik (torej država) za to delitev ne bo odločil in jo potrdil.

Kako so torej participacijo izpeljali pri Pošti Slovenije? »Participacija zaposlenih pri delitvi bilančnega dobička družbe iz leta 2008 je bila urejena v skladu z veljavno zakonodajo po zakonu o gospodarskih družbah. Pošta Slovenije je bila med prvimi, kjer so bili zaposleni udeleženi pri delitvi bilančnega dobička. Prvič je bilo to uresničeno v letu 2008 za bilančni dobiček iz leta 2007, pa tudi letos, torej v letu 2009, so bili zaposleni udeleženi pri delitvi dobička iz bilančnega leta 2008. Lastnik Pošte Slovenije je tako že dvakrat zapored del dobička namenil tudi za nagrado zaposlenim. Letos je bilo iz bilančnega dobička za leto 2008 temu namenjenih tri milijone evrov bruto. Zaposleni so omenjeno izplačilo prejeli zadnji delovni dan v oktobru. Izhodišče za udeležbo zaposlenih na dobičku je bilo za vse enako, vendar se je nato nekoliko

razlikovalo glede na čas, ki so ga prebili na delovnem mestu. Manj so dobili tisti, ki so bili več odsotni, pri čemer redni letni dopust na to seveda ni vplival. Povprečna višina izplačila na zaposlenega je bila 236,77 evrov neto,« so povedali v Pošti Slovenije.

Nejasen in nestimulativen zakon?

Za delitev dobička zaposlenim so se navduševali tudi v Telekomu, a so že pred časom ugotavljali, da naj bi bil zakon premalo stimulativen, da bi se za to na koncu zares odločili. Zdaj so odgovorili: »Uprava Telekom Slovenije je na pobudo sveta delavcev in konference sindikatov že lani proučila možnosti uveljavitve zakona o udeležbi pri dobičku v podjetju. Temeljna ugotovitev je bila, da je zakon o udeležbi delavcev pri dobičku nejasen, nedosleden in odpira vrsto vprašanj pri izvedbi. Zaradi nerešenih pravno-sistemskih, vsebinskih in korporacijskih vprašanj v zvezi z (edino možno) delniško shemo med povezanimi družbami je uprava Telekom Slovenije konec lanskega leta sprejela sklep, da pogajanj za sklenitev pogodbe o udeležbi pri dobičku ne bo začela. Svet delavcev in konferenca sindikatov podjetja sta argumente uprave sprejela. Uprava je sicer zainteresirana za tovrstno možnost udeležbe delavcev pri dobičku, zato to področje sproti in dejavno spremlja. Zaposleni lahko dobijo plačilo iz naslova nagrajevanja tudi v drugih oblikah. Menimo, da je sedanja praksa izplačevanja dela plače za poslovno uspešnost za delavce in delodajalce sistemsko (finančno in davčno) ugodnejša in preglednejša. Pogoji uspešnosti poslovanja se določijo vsako leto posebej z dogovorom med upravo in konferenco sindikatov. Podlaga za dogovor je izvršitev letnega plana dobička iz poslovanja.«

Spopad konceptov

Medtem ko je bilo najprej videti, da je solo igro s ponovno oživitvijo svojega štiri leta starega zakonskega predloga začela skupina Socialnih demokratov na čelu z Bojanom Kontičem, je zdaj že povsem jasno, da svoje pripombe na obstoječi zakon o finančni udeležbi zaposlenih pri dobičku že nekaj časa pripravlja tudi posebna skupina z ministrom Matejem Lahovnikom na čelu. Že lani novembra so stališče o spremembah pri tej problematiki sprejele Gospodarska zbornica Slovenije, Združenje Manager in Združenje delodajalcev Slovenije. Tako kakor skupina z ministrom Lahovnikom na čelu, nasprotujejo načelu obveznosti delitve dobička zaposlenim. Zakaj? Ker bi obvezna udeležba ob hkratni možnosti delavčeve takojšnje vnovčitve tega dobička pomenila »unikum v celotnem evropskem prostoru. Že takrat novembra so omenjeni ugotavljali, da bi institut obveznosti pomenil korenit poseg v nagrajevanje zaposlenih; da bi se takšna delitev lahko izrodila v dodatno obdavčitev dobička in da bi de facto spremenila plačni model in dvig stroškov. Prizadela pa da bi tudi konkurenčnost slovenskega gospodarstva in odvrnila potencialne tuje vlagatelje.

Kakor je videti, so si predlogi zbornice in obeh združenj ter kroga okrog ministra za gospodarstvo precej podobni. Tudi minister Matej Lahovnik med drugim poudarja: naj bo jasno, da se deli bilančni dobiček, ker to menda zdaj ni jasno. Slednje je med drugim izpostavila tudi Nina Globočnik, vodja pravne službe na GZS. Dejala je, da bi bilo treba razčistiti tudi druge podrobnosti: denimo, kdo o tej delitvi dobička sploh odloča, da očitne zmešnjave okrog davčnih obravnav tega dobička sploh ne poudarjamo več.

MATEJ LAHOVNIK, MINISTER ZA GOSPODARSTVO

Za manj obdavčen dobiček zaposlenih in proti obveznosti

»Že na zadnji seji strateškega sveta vlade za gospodarstvo je bila pred časom dana pobuda, da je treba bistveno izboljšati obstoječi zakon o finančni udeležbi zaposlenih pri dobičku podjetja, ker je ta preprosto neprilvačen. Izpostavila sta jo zlasti Žiga Debeljak, predsednik uprave Mercatorja, in Cvetka Selšek, predsednica uprave SKB banke, a na to nas opozarjajo tudi iz drugih velikih gospodarskih družb, kjer bi sicer želeli vpeljati sistem delitve dobička zaposlenim. In tako smo se na ministrstvu takoj lotili analize obstoječega stanja in priprav spremembe zakona. Že iz registra podjetij, ki so delitev dobička zaposlenim najavila, je razvidno, da jih je vključenih le okrog 20, kar je razmeroma malo. Po drugi strani pa celo državne družbe, kakor je denimo Pošta Slovenije, delijo dobiček zaposlenim, in to kar po določbah zakona o gospodarskih družbah. Tudi zato smo že sestavili delovno skupino, v kateri so tudi trije zelo ugledni gospodarstveniki, da bi pripravili spremembe zakona.«

Kakor je poudaril minister Matej Lahovnik, je ena ključnih ugotovitev, da je razlog za veliko neprilvačnost izrazita davčna nestimulativnost. Dobički, ki bi pripadali zaposlenim, so namreč obdavčeni kot prejemki iz delovnega razmerja. In temeljno izhodišče pri pripravi sprememb zakona bo, da se ti obdavčijo enako kot dobički, ki pripadajo lastnikom kapitala. Torej enako kakor dividenda.

Minister Lahovnik: »Prva podmena pri pripravi sprememb zakona bo, da so različne oblike delitve dobička obdavčene enako, saj ne moremo bolj obremeniti zaposlenih kakor lastnike kapitala. In to je tudi v skladu s sodobno paradigmo korporacijskega upravljanja, kjer je znanje ključni vir konkurenčne prednosti in je opredmeteno v zaposlenih, zato so zaposleni ključni udeleženci v podjetju in zato se tudi načeloma podpira njihova udeležba v dobičku, saj se tako poveča njihov identifikacija s podjetjem in motivacija za podjetje.«

Sedanja ureditev, po kateri je dobiček, ki bi pripadal zaposlenim, obdavčen kot prejemek iz delovnega razmerja, je menda nestimulativna. A razumeti je tudi, da je to nestimulativno predvsem za delodajalce. V podjetju se na primer odločijo, da bodo razdelili pet milijonov evrov, a na koncu zaposleni dobijo bistveno manj. To je po Lahovnikovem mnenju enaka zgodba kakor tista o nadpovprečno obremenjenih prejemkih zaposlenih pri nas v primerjavi z nekaterimi drugimi državami. Matej Lahovnik: »Tako bi prišli do paradoksa, da bi še dobiček, ki pripada zaposlenim, nadpovprečno obdavčili.« Po predlogu sprememb, ki sicer šele nastajajo, bil zato dobiček, namenjen zaposlenim, obdavčilo enako kakor dividende, torej 25-odstotno. To je logično, saj gre pri tem za enakopravno obravnavo; zakaj bi, nekdo, ki je vložil kapital, bil drugače obravnavan kot nekdo ki je vložil delo in prispeval k dodani vrednosti podjetja. Minister Matej Lahovnik: »Takšen koncept lahko tudi poveča konkurenčno prednost Slovenije, ne pa zmanjša.«

Prav nasproten učinek pa bi imela po njegovem mnenju uvedba obvezne delitve dobička za zaposlene. Podjetja bodo, če bi uveljavili obveznost, na to gledala kot na čisto davčno breme, je prepričan minister Lahovnik. Tako bodo obstoječi tuji vlagatelji iskali obvoje in bodo dobiček odpeljali ven skozi transferne cene, še prej pa ga bodo zmanjševali in država bo tako imela manj davka na dobiček podjetja. Zaposleni pa bodo s to obveznostjo prišli do dobička, ki pa ne bo izkazan v primerni višini. Potencialni novi vlagatelji pa bodo na to gledali kot na izključno dodatno breme. Tako bomo torej še manj privlačni za potencialne nove naložbe, sviri Lahovnik.

Pomembno je menda tudi, da bi pri teh shemah govorili o delitvi iz bilančnega, in ne navadnega dobička. Zanimiva je zamisel, da po novem pri delitvi dobička zaposlenim ne bi več imeli odloga tega plačila; zdaj, kakor je znano, obstoječi zakon določa eno- ali triletni odlog. Minister Lahovnik: »Naj ima tudi pri tem udeležba zaposlenih pri dobičku enak status kakor pri lastnikih. Če se je prej sledilo logiki, da se z odlogom stimulira varčevanje, ker je bilo gospodarstvo v pregrevanju in visoki inflaciji, je zdaj lahko argument kvečjemu nasproten.«

Kakor koli: že ta teden bi se lahko sestal strateški svet vlade, ki bi govoril prav o tem, kako se na novo opredeliti do finančne udeležbe zaposlenih pri dobičku in Lahovnik pravi: »Naj strateški svet vlade pove, ali gremo le v spremembo obstoječega zakona, saj bi bil lahko z že omenjenimi spremembami kar sprejemljiv. Naj se že na strateškem svetu vlade potrdi, zakaj bi bila obveznost te delitve slaba ali dobra. Naj se naredi udeležbo zaposlenih privlačno, da se bodo zanjo odločila podjetja, ki so tudi v pomembni državni lasti, od Petrola, Telekomu, Mercatorja naprej, in bodo tako tudi za zgled drugim. Vztrajanje na obveznosti uvedbe tega sistema delitve dobička je lahko tudi čisti avotogol. Udeležba zaposlenih pa je tudi del socialnega partnerstva.«

S. Č.

BORUT MEH, PREDSEDNIK ZDRUŽENJA DELODAJALCEV

Naj bo pregledno, preprosto in davčno spodbudno

»Vsi vemo, da je bila doslej participacija za zaposlene pri dobičku bolj na papirju, kakor da bi se uresničevala. Prepričan sem, da ni problem samo v delodajalcih in pri lastnikih, ampak tudi v zakonski ureditvi. To pa zato, ker je bila izjemno nestimulativna, a zapletli smo že postopke. Obdavčitev je bila previsoka in zaradi tega podjetja te možnosti

niso uporabljala, če pa že, so to naredila prek plač, ne pa na način, ki ga ponuja zakon o finančni participaciji zaposlenih na dobičku podjetja. Res pa je tudi, da se je v zadnjih letih bolj privatiziralo in so se dobički namenjali za druge stvari. Torej je treba biti objektiven in tudi to priznati.«

Toda zakaj obstoječi možni načini, tako denarna kot delniška shema, ki ponujata 70- ali celo 100-odstotno oprostitev davka, nista stimulativen? Borut Meh meni, da je to vprašanje širše, že dejstvo, da je treba za 100-odstotno olajšavo čakati tri leta, pa za mnoge sploh ni privlačno. Sicer pa je Meh poudaril, da je v Sloveniji katastrofa že dejstvo, da je večina plač fiksnih in da variabilnega dela tako rekoč ni. Eno je variabilni del, ki se izplačuje med letom, drug del variabilnega, ki se mora izplačati konec leta in je odvisen od dobička, pa bi moral biti stimulativen za delodajalca in delavca, torej manj obdavčen, denimo toliko, kot so dividende.

»Menim, da bi se potem več podjetij odločalo za udeležbo zaposlenih pri dobičku podjetja.« Če bi bila sedanja ureditev davčno stimulativen, je prepričan Meh, bi jo podjetja uporabljala. A pri nas, je poudaril, imamo katastrofalno visoko obdavčitev dela. Zato bi po njegovem država morala gledati, da bi stimulirala tovrstno participacijo na preprostejši, za ljudi razumljivejši in preglednejši način. Zamisel, da naj bi bila participacija zaposlenih pri dobičku obvezna, je po mnenju Boruta Meha sprta z logiko; potem naj predpišejo še vse plače ...

Sicer pa je Meh opozoril še na zanimiv položaj, do katerega bi lahko prišli ob dejstvu, da danes najboljše rezultate dosejajo tisti, ki delajo v dejavnostih z elementi omejene konkurence; seveda tudi podjetij v državni lasti. »Ali bodo ravno ta podjetja izplačevala na osnovi dobička? Ali je bil ta dobiček res ustvarjen samo zato, ker je podjetje poslovno uspešno, ker ima poslovne ideje in ker je razvojno naravnano ali pa ta dobiček izhaja iz nekega posebnega položaja takega podjetja? Če ima neko podjetje vse stroške vnaprej pokrite, pomeni, da ima poseben položaj?« se je vprašal Meh.

Kakšno ureditev bi torej podprli delodajalci? »Osebn zelo podpiram to, da pridemo do zakona o participaciji na dobičku zaposlenih, ki bo stimulativen za delavce in delodajalce in bo dovolj preprost in pregleden.« Meh sicer obvezne participacije zaposlenih pri dobičku ne podpira, a meni, da ti zaradi nje, tudi če bi bila obvezna, ne bi obogateli.

S. Č.

BOJAN KONTIČ, VODJA POSLANSKE SKUPINE SD**Delitev dobička zaposlenim naj bo obvezna**

Bojan Kontič, vodja poslanske skupine Socialnih demokratov, je bil prvopodpisani pod predlog zakona o finančni participaciji zaposlenih že septembra 2005. Isti predlog so poslali v koalicijsko razpravo tudi zdaj in odziv pričakujejo do 20. novembra: »Res je, isti zakon smo ponovno predlagali v obravnavo in pričakujemo, da se bodo koalicijske partnerice do 20. novembra o njem izrekle. S tem zakonskim predlogom si prizadevamo, da bi bila finančna participacija za zaposlene obvezna. Prav ta obveznost, tega se zavedamo, pa bo tudi temeljni kamen spotike. A lahko primerjam dvoje: ko finančni minister predlaga višje obdavčitve nekaterih slojev, nasprotniki govorijo, da nam bodo možgani pobegnili v tujino. Ko se predlaga višje davčne olajšave, se spet drugi bojijo, da nam bo v tujino pobegnil kapital.«

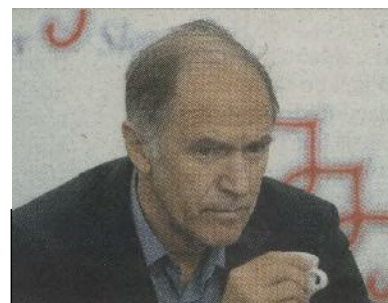
Bojan Kontič predvideva, da bo verjetno minister za gospodarstvo Matej Lahovnik predlagal spremembo obstoječega zakona o finančni participaciji, medtem ko si skupina poslancev na čelu s Kontičem prizadeva, da bi veljavni zakon nadomestili z njihovim omenjenim predlogom. Verjetno, meni Kontič, bo minister za gospodarstvo predlagal tudi višje davčne spodbude in olajšave, da bi tako spodbudil gospodarske družbe za delitev dobička tudi zaposlenim. Bojan Kontič: »Tej zgodbi ne verjamem preveč, saj, če bi to hoteli narediti, bi v tej smeri že delali.«

Tako je temeljno sporočilo »Kontičevega« predloga: ko družba deli dobiček, naj ga obvezno četrtino razdeli tudi zaposlenim. V zakonu pa bi posebej uredili tudi lastništvo zaposlenih, ki ga veljavni zakon sploh ne ureja.

S. Č.

DUŠAN SEMOLIČ, PREDSEDNIK ZSSS**Cilj sindikatov je – obvezna delitev**

»Naša izkušnja pri politikah, kadar zahtevamo večjo udeležbo zaposlenih pri dobičku podjetja, je praviloma slaba. Vedno se zatakne pri finančnem ministrstvu v trenutku, ko bi moral dati olajšave in spodbude, da bi ta sistem deloval. Zato menimo, da je treba uveljaviti obvezno udeležbo zaposlenih pri dobičku, saj samo z moraliziranjem ne pridemo daleč. Delodajalci se namreč prostovoljno tem dobičkom nočejo odpovedati, kar potrjuje statistika. Zato predlagamo, da bi tretjina pripadala delavcem, tretjina za razvoj in tretjina delodajalcem oziroma lastnikom. Vsi

dobički niso samo zasluga sposobnega menedžmenta in obnašanja lastnikov kapitala, ampak so zagotovo tudi rezultat dela delavk in delavcev. In ta prelom v vrednotah je treba narediti z zakonodajo, in to je mogoče le z obvezno participacijo zaposlenih pri dobičku. In prav zdaj je za to pravi čas, čeprav za delodajalce nikoli ni pravi čas: ne v času konjunktуре ne v času krize. A tudi zdaj imamo podjetja, kjer imajo dobičke, zato naj država, če sledi novim vrednotam, in kriza je priložnost za nove vrednote, stopi na stran tistih, ki zagovarjamo obvezno participacijo dobička med zaposlene,« je povedal Dušan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Ali ne bi to ogrožalo konkurenčnosti podjetij? »Ravno nasprotno, zagotovo bi vplivalo na povečano konkurenčno sposobnost podjetij.« Ali to doseči s spremembami veljavnega zakona ali z novim? Dušan Semolič je odgovoril: »Za nas je bistveno, da dosežemo ta cilj – obvezno participacijo. Kako, ali z radikalno spremembo veljavnega zakona ali z novim zakonom, ni tako usodno vprašanje.«

S. Č.